

PŘEDMLUVA	7
TERMINOLOGIE	10
ÚVOD: PUDY A LIDSKÉ VÁŠNĚ	14
POZNÁMKY	23

PRVNÍ DÍL INSTINKTIVISMUS, BEHAVIORISMUS, PSYCHOANALÝZA

1. INSTINKTIVISTÉ (Představitelé pudové teorie)	27
Starší	27
Neoinstinktivisté: Sigmund Freud a Konrad Lorenz	
<i>Freudova koncepcí agresivity</i>	28
<i>Teorie agrese Konrada Lorenze</i>	30
<i>Freud a Lorenz: podobnosti a rozdíly</i>	33
„DŮKAZ“ POMOCÍ ANALOGIE	34
ZÁVĚRY O VÁLCE	39
UCTIVÁNÍ EVOLUCE	43
POZNÁMKY	44
2. ZASTÁNCI TEORIE PROSTŘEDÍ A ZASTÁNCI TEORIE CHOVÁNÍ	46
Teorie prostředí doby osvícenské	46
Behaviorismus (teorie chování)	46
Neobehaviorismus F. B. Skinnera	47
<i>Cíle a hodnoty</i>	48
<i>Důvody obliby Skinnerovy teorie</i>	52

Behaviorismus a agrese	54
O psychologických experimentech	57
Teorie frustrace-agrese	76
POZNÁMKY	78
3. INSTINKTIVISMUS A BEHAVIORISMUS:	
JEJICH ODLIŠNOSTI A PODOBNOSTI	81
Společný základ	81
Novější pojetí	82
Politické a sociální pozadí obou teorií	85
POZNÁMKY	87
4. PSYCHOANALYTICKÝ PŘÍSTUP K POCHOPENÍ	
AGRESIVITY	88
Shrnutí	93
POZNÁMKY	95

DRUHÝ DÍL

DŮKAZY PROTI INSTINKTIVISMU

5. NEUROFYZIOLOGIE	99
Vztah mezi psychologií a neurofyziologií	99
Možek jako základna pro agresivní chování	102
Obranná funkce agrese	104
Instinkt „úniku“	105
Masožravci a agrese	106
POZNÁMKY	108
6. CHOVÁNÍ ZVÍŘAT	111
Agrese v zajetí	112
Lidská agrese a přelidnění	115
Agrese ve volné přírodě	118
Teritorialismus a dominance	122
Agresivita jiných savců	125
Má člověk nějakou zábranu zabít?	127
POZNÁMKY	129
7. PALEONTOLOGIE	131
Je člověk jediným biologickým druhem?	131

Je člověk predátor?	132
POZNÁMKY	134
8. ANTROPOLOGIE	136
„Člověk lovec“ – antropologický Adam?	136
<i>Agrese a primitivní lovci</i>	142
Primitivní lovci – blahobytná společnost?	149
Vedení války u primitivních kmenů	151
Neolitická revoluce	155
Prehistorické společnosti a „lidská přirozenost“	162
Městská revoluce	163
Agresivita v primitivních kulturách	168
Analýza třiceti primitivních kmenů	169
<i>Systém A: Společnosti kladného životního postoje</i>	169
<i>Systém B: Nedestruktivně-agresivní společnosti</i>	170
<i>Systém C: Destruktivní společnosti</i>	170
<i>Příklady tří systémů</i>	171
INDIÁNI ZUŇI (SYSTÉM A)	171
MANUS (SYSTÉM B)	173
DOBUS (SYSTÉM C)	175
Důkazy destruktivity a krutosti	178
POZNÁMKY	181

TŘETÍ DÍL

RŮZNÉ TYPY AGRESE A DESTRUKTIVITY A JEJICH PŘEDPOKLADY

9. BENIGNÍ AGRESE	189
Předběžné poznámky	189
Pseudoagrese	191
<i>Neúmýslná agrese</i>	192
<i>Hravá agrese</i>	192
<i>Agrese jako sebeprosazení</i>	193
Obranná agrese	198
<i>Rozdíl mezi člověkem a zvířetem</i>	198
<i>Agrese a svoboda</i>	201
<i>Agrese a narcismus</i>	202
<i>Agrese a odpor</i>	206
<i>Konformní agrese</i>	208

Instrumentální agrese	208
O příčinách války	211
Podmínky snižování obranné agrese	216
POZNÁMKY	217
10. MALIGNÍ AGRESE: PREMISY	221
Předběžné poznámky	221
Přirozenost člověka	222
Existenciální potřeby člověka a různé, v jeho charakteru	
zakořeněné vášně	232
Orientační rámec a oddanost	232
Zakořeněnost	233
Jednota	234
Výkonnost	236
Vzrušení a stimulace	238
Nuda a chronická deprese	243
Charakterová struktura	251
Předpoklady vývoje charakterem podmíněných vášní	253
Neurofyziologické předpoklady	254
Sociální podmínky	257
O racionalitě instinktů a vášní	261
Psychické funkce vášní	263
POZNÁMKY	264
11. ZHOUBNÁ AGRESE: KRUTOST A DESTRUKTIVITA	269
Zdánlivá destruktivita	269
Spontánní formy	271
Dějinný přehled	271
Pomstychtivá destruktivita	272
Extatická ničivost	275
Vzývání ničivosti	276
Kern a von Salomon: klinický případ vzývání destruktivity	276
Destruktivní charakter: sadismus	280
Příklady sexuálního sadismu a masochismu	282
Josef Stalin: klinický případ nesexuálního sadismu	284
Podstata sadismu	288
Podmínky vyvolávající sadismus	295
Heinrich Himmler: klinický případ	
análně-hromadícího sadismu	297

Shrnutí	317
POZNÁMKY	320
12. ZHOUBNÁ AGRESE: NEKROFILIE	324
Tradiční pojem	324
Nekrofilní charakter	328
<i>Nekrofilní sny</i>	<i>330</i>
<i>„Neúmyslné“ nekrofilní jednání</i>	<i>334</i>
<i>Nekrofilní řeč</i>	<i>337</i>
<i>Nekrofilie a zbožňování techniky</i>	<i>338</i>
Hypotéza o incestu a o oidipském komplexu	352
Vztah Freudova pudu života a pudu smrti	
k biofilii a nekrofilii	358
Klinicko-metodologické principy	359
POZNÁMKY	361
13. ZHOUBNÁ AGRESE: ADOLF HITLER,	
KLINICKÝ PŘÍPAD NEKROFILIE	365
Předběžné poznámky	365
Hitlerovi rodiče a časné dětství	367
<i>Klara Hitlerová</i>	<i>367</i>
<i>Alois Hitler</i>	<i>368</i>
<i>Hitlerovo časné dětství do šesti let (1889–1895)</i>	<i>369</i>
<i>Dětství od šesti do jedenácti let (1895–1900)</i>	<i>372</i>
<i>Období předpubertální, pubertální a dospívání:</i>	
<i>11 až 17 let (1900–1906)</i>	<i>374</i>
<i>Vídeň (1907–1913)</i>	<i>381</i>
<i>Mnichov</i>	<i>386</i>
Komentář k metodologii	388
Hitlerova destruktivita	389
<i>Potlačení destruktivity</i>	<i>395</i>
Jiné aspekty Hitlerovy osobnosti	397
<i>Hitlerovy vztahy k ženám</i>	<i>400</i>
<i>Nadání a talent</i>	<i>404</i>
<i>Povrchní dojem</i>	<i>412</i>
<i>Nedostatek vůle a smyslu pro realitu</i>	<i>415</i>
POZNÁMKY	421
EPILOG: O ROZPORNOSTI NADĚJE	426

DODATEK: FREUDOVA TEORIE AGRESIVITY

A DESTRUKTIVITY	430
1. Vývoj Freudových představ o agresivitě a destruktivitě ...	430
2. Analýza změn ve Freudových teoriích pudu života a smrti a jejich kritika	435
3. Moc a omezení pudu smrti	448
4. Kritika podstaty Freudovy teorie	453
5. Princip redukce podráždění: základ principu slasti a pudu smrti	455
POZNÁMKY	461

BIBLOGRAFIE	466
-------------------	-----

REJSTŘÍK	487
----------------	-----